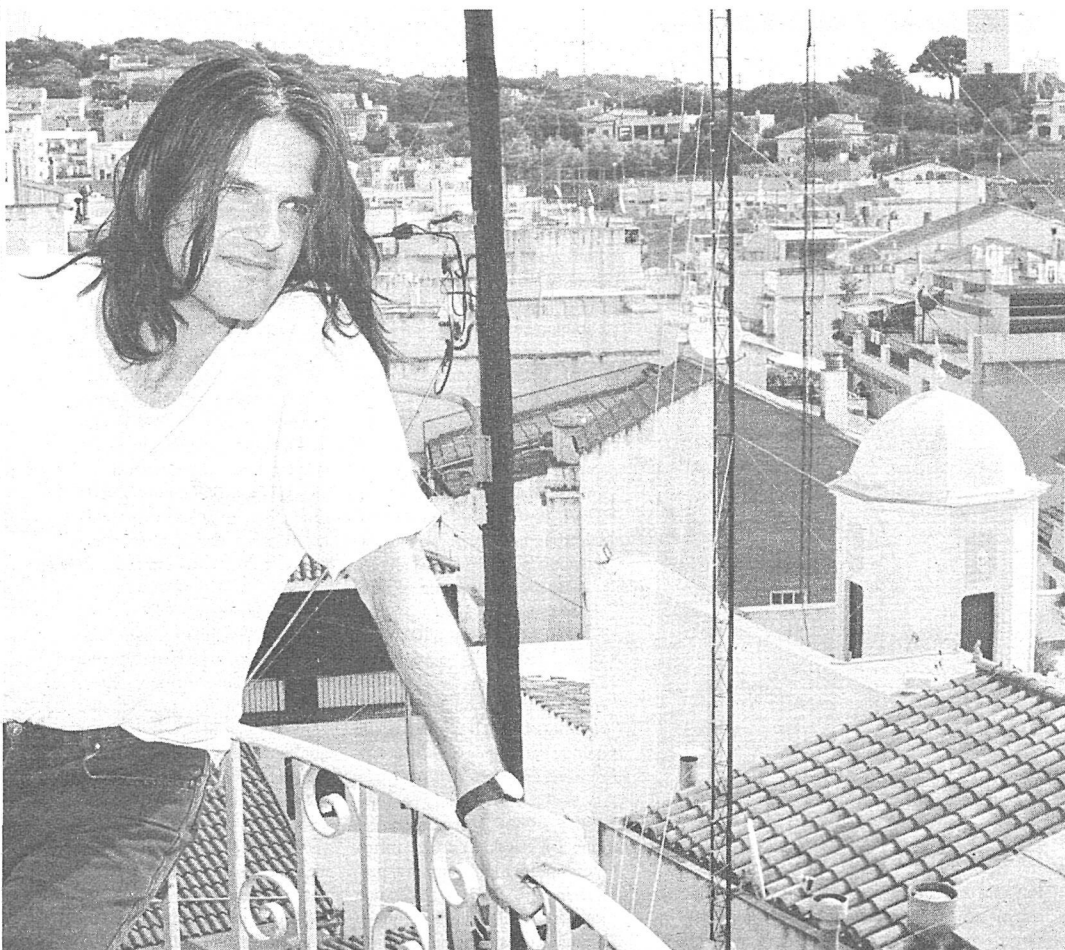

Perejaume, al balcó de casa seva, amb Sant Pol al darrere. L'artista també puja sovint al Montnegre, on té una casa sense llum, ni telèfon, ni aigua corrent. Allà desconnecta. / SAÚL GORDILLO

nari. El món es va repetint, encogint, empobrint. Si féssim servir la idea del cel i l'infern, podríem dir que, actualment, ha triomfat la idea celest, dels esperits aeris, del mite de viure després. Fins i tot el mite de l'extra-terrestre, en el cas que l'extra-terrestre fos humanament viable. No pertànyer ni a la Terra. I això és tot l'oposat a la cultura d'on venim, que és una cultura pagesa. El pagès era un home radicalment solidari: un individu que viu en un lloc, es fa d'aquell lloc, és aquell lloc, en menja i hi mor. L'afecció a la terra d'origen i el desig d'universalitat són dos ingredients podríem dir naturals de l'esperit humà. Ara bé, en el dia d'avui, fer per manera que es puguin completar l'afany d'extra-terrestre que dèiem amb

aquesta solidaritat pagesa no és cosa fàcil. Una cosa i l'altra semblen cada cop més lluny.»

—Però el crit del present és que la tecnologia permet reduir les distàncies.

—«Sí, està capacitada per connectar espais llunyans, però alhora que els connecta els engega. Abans la terra es valorava a pams. Avui en valorem la rapidesa per creuar-la. Les carreteres han engolit el terreny. Jo he dit mil vegades que sabíem de sempre que Catalunya era petita, però avui, a més a més, és breu. L'agafes a baix i ja de seguida, al cap de quatre hores, ets a Perpinyà. En aquesta obsessió mundial pels enllaços, per les connexions, hi ha naturalment un guany extraordinari de temps, però aquest guany comporta inevitablement

una pèrdua extraordinària d'espai.»

—Què més perdem?

—«La memòria dels llocs. Hi ha un canvi absolut en el nostre entorn que comporta i és el resultat d'un canvi tan o més considerable de les formes de viure. Estem en un moment forassenyat de construcció, d'edificació. Saps allò que deien els noucentistes de 'construir un país'? Doncs avui només fem atenció a la paraula construir. Això de país ho hem deixat de banda.»

—Té remei?

—«Jo confio molt en tots plegats, però no ho sé. Cada vegada tinc més la impressió que és una cosa que la fem malgrat nosaltres, que ens supera del tot, com si fos una inèrcia de la mateixa espècie. Quantes vegades no hem sentit

dir que calia frenar la construcció, frenar el turisme massificat, etcètera? Responsabilitzàvem el franquisme d'haver destrossat la façana litoral als anys seixanta, però el que estem fent ara abasta des de la façana litoral fins a les pistes d'esquí de Vauèira, en un procés irreversible.»

—Vivim en la societat de l'oci.

—«Jo diria que vivim en la societat de la distracció. El funcionament que té tot plegat sembla com un gran autògraf en què nosaltres estem a mercè d'una escriptura general que ningú sap què acabarà dient, què acabarà fent-nos fer, què acabarà fent-nos dir. Aquesta escriptura aprofita la nostra distracció per fer de nosaltres el que vol.»

—Les seves reflexions no només es tradueixen en obra plàstica; vostè també escriu.

—«Sí. Les imatges i les paraules sempre miren d'avenir-se, de complementar-se, de completar-se. El llibre, des dels còdexs medievals fins als còmics, sempre ha estat això: un indret de trobada, de comprensió de les paraules amb imatges, de les imatges amb paraules. Un espai relligat en el qual imatges i paraules s'avenen a configurar un mateix argument. Algunes vegades m'han preguntat si les meves obres fotogràfiques, pictòriques o objectuals il·lustren els meus textos o, per contra, eren els textos els que il·luminaven les obres amb imatge. Penso, però, que no és ni una cosa ni l'altra. Més aviat confio que els textos i les imatges se sumen per crear una mena d'assaig conjunt, una continuïtat que passa per la pintura, la fotografia i el text. Dic confio en la mesura que qualsevol obra té i ha de tenir una dinàmica pròpia, en la mesura que l'autor és el primer espectador d'una obra i mai no està segur fins on aquella obra l'ha de dur, fins a quin punt l'obra es deixarà dur. Aquesta és una pregunta extraordinàriament fèrtil: l'obra la crees o l'obeeixes? Fins a quin punt la crees o fins a quin punt l'obeeixes?»

—Què és un autor?

Continua a la plana següent

«LES CARRETERES HAN ENGOLIT EL TERRENY. JA SABÍEM QUE CATALUNYA ERA PETITA, PERÒ AVUI, A MÉS, ÉS BREU. AMB L'OBSESSIÓ PER LES CONNEXIONS, HI HA UNA PÈRDUA D'ESPAI.»